

FÖRSÄKRINGSTEKNISKA RIKTLINJER FÖR LIVFÖRSÄKRINGSAKTIEBOLAGET SKANDIA

Innehållsförteckning

- A Bestämning av premier**
- B Beräkning av försäkringstekniska avsättningar**
- C Återköp, flyttning och belåning av försäkringar**
- D Fördelning av överskott**
- E Återförsäkring**
- F Soliditet**

Allmänt

Försäkringstekniska riktlinjer

Riktlinjerna innehåller principer för försäkringstekniska beräkningar vad gäller premieberäkning, försäkringstekniska avsättningar, soliditet m.m. Ändringar och avsteg från nedanstående riktlinjer beslutas av Skandia Livs styrelse.

Dessa riktlinjer gäller fr o m 2002-01-01 med de ändringar som beslutats Skandia Livs styrelse efter detta datum. Riktlinjerna tillämpas även för gällande försäkringar som tecknats före detta datum.

Omfattning

Riktlinjerna avser all försäkringsverksamhet som Skandia Liv tecknar. Bolaget har koncession för följande försäkringsrisker enligt försäkringsrörelselagens klassning:

- Livförsäkring hörande till livförsäkringsklasserna 1 och 4 (dödsfalls-/livsfallförsäkring, grupplivförsäkring (inkl förtidskapital) eller premiebefrielseförsäkring resp. lång sjukförsäkring)
- Skadeförsäkring hörande till skadeförsäkringsklasserna 1 och 2 (olycksfalls- resp. sjukförsäkring)

Försäkringstekniskt beräkningsunderlag

I de till riktlinjerna hörande försäkringstekniska beräkningsunderlagen ska anges faktiskt tillämpade beräkningsantaganden, beräkningsformler och beräkningsmetoder. Beräkningsunderlaget ska tillsammans med riktlinjerna utgöra tillräckligt underlag för beräkningar, styrning och kontroll i bolaget. Beslut rörande försäkringstekniskt beräkningsunderlag fattas av VD efter förslag av chefaktuarien. Beslut ska fattas i enlighet med nedanstående riktlinjer. Chefaktuarien ansvarar för den löpande tillämpningen av beräkningsunderlaget och för att underlaget är komplett med hänsyn till verksamhetens omfattning. Chefaktuarien är skyldig att rapportera eventuella avvikelser till VD.

Allmänna principer för val av beräkningsantaganden

Beräkningsantaganden ska väljas så att vart och ett av de tillämpade antagandena kan anses vara betryggande för bolaget. Varje antagande ska innehålla en säkerhetsmarginal, vars storlek ska spegla graden av osäkerhet i gjorda skattningar.

Omprövning av samtliga antaganden om framtida utfall, både antaganden avseende försäkringsrisk och andra antaganden, ska göras när så erfordras, normalt minst vart tredje år. Chefaktuarien ska rapportera resultatet av uppföljningen skriftligen till VD och styrelsen.

A Riktlinjer för bestämning av premier

A 1 Riskurval och avgränsningar

Hälsodeklaration och riskbedömning ska föregå tecknande, mottagande och avgivande av försäkring med flytträtt samt utökning av all försäkring som innehåller en försäkringsmässig risk. Riskbedömningen ska följa Skandias medicinska riktlinjer för riskbedömning. Hänsyn bör även tas till huruvida den försäkrade ägnar sig åt någon särskilt riskfylld verksamhet.

Undantag från detta kan medges för grupper av försäkrade där fara för negativt riskurval inte bedöms föreligga samt vid utökning av den försäkringsmässiga risken då ändringen görs vid i avtalet på förhand definierade tillfällen. Avvikelser från de rutiner som fastställts i Skandias medicinska riktlinjer för riskbedömning ska dokumenteras. Beslut i frågan fattas av VD i samråd med chefaktuarien.

Ett gruppförsäkringsavtal ska avgränsas så att den försäkringsberättigade gruppen bestäms genom generella regler. Avgränsningarna ska också omfatta gruppens storlek och anslutningsgraden. I de avtal där de försäkrade indelas i kategorier med olika försäkringsbelopp måste varje kategori avgränsas på samma sätt. Kategoriindelningen ska göras så att risken för moturval minimeras.

Premie för riskförsäkring utan sparande ska bestämmas för ett år i taget, om inte annat föreskrivs i avtalet. Undantag kan dock göras för rena dödsfallsförsäkringar.

A 2 Principer för val av antagande om avkastning

Antagande om framtida avkastning för nytecknad försäkring ska väljas betryggande så att bolagets långsiktiga åtaganden inte äventyras. Härvid ska särskilt beaktas försäkringstagarnas rätt till flyttning och/eller återköp av försäkring.

A 2 1 Principer för val av antagande om skattebelastning

Avdrag för skatt ska följa vid var tid gällande regler för beskattning av avkastning och premiebeskattning i livförsäkringsbolag. Utjämning mellan olika år får förekomma.

A 3 Principer för val av antaganden om livslängd och dödlighet

Tillämpade antaganden om livslängd/dödlighet ska relateras till förväntad dödlighet i försäkrat bestånd. Även andra undersökningar och i sammanhanget relevant statistik ska beaktas, t ex branschstatistik och befolkningsstatistik. Antagandena ska vara beroende av den försäkrades ålder. Kön, födelsekohort och andra faktorer med inverkan på livslängd/dödlighet bör beaktas i den mån detta är genomförbart.

A 3 1 Dödsfallsförsäkring

Tillämpade antaganden om dödlighet ska för dödsfallsförsäkring motsvara förväntad dödlighet i försäkrat bestånd.

A 3 2 Livsfallsförsäkring

Tillämpade antaganden om dödlighet ska för livsfallsförsäkring motsvara förväntad dödlighet i försäkrat bestånd.

A 3 3 Ej normala risker

Tillämpade antaganden om dödlighet ska modifieras på sätt som bedöms skäligt.

A 4 Principer för val av antagande om sjuklighet inom sjuk- och premiefrielseförsäkring

Antagandena om sjuklighet ska omfatta såväl insjuknande som avveckling för inträffade sjukfall.

Tillämpade antaganden om sjuklighet ska relateras till förväntad sjuklighet i försäkrat bestånd. Även andra undersökningar och i sammanhanget relevant statistik ska beaktas, t ex branschstatistik och befolkningsstatistik. Faktorer med inverkan på sjuklighet, t ex ålder och kön, bör beaktas i den mån detta är genomförbart.

A 4 1 Ej normala risker

Tillämpade antaganden om sjuklighet ska modifieras på sätt som bedöms skäligt.

A 5 Principer för val av antaganden om andra risker

Tillämpade antaganden angående andra risker än livslängd/dödlighet och sjuklighet, t ex olycksfallsrisker ska om möjligt bygga på bolagets och koncernens erfarenhet av motsvarande risker. Detsamma gäller risker som uppstår då försäkringstagaren har en optionsrätt att förändra försäkringsavtalet. Även andra undersökningar och i sammanhanget relevant statistik ska beaktas. Faktorer med inverkan på risken bör beaktas i den mån detta är genomförbart.

A 6 Principer för val av antaganden om driftskostnader

Varje försäkringsavtal ska långsiktigt bära sina egna faktiska driftskostnader. Annulationsantaganden enligt bolagets aktuella erfarenhet för varje försäkringstyp ska beaktas vid val av avgiftsnivå. Avgiftsuttagen ska vara tillräckliga för att inte äventyra bolagets långsiktiga åtaganden.

Beslutade av styrelsen 2009-12-15
Gäller fr.o.m. 2010-02-01

Avgiftsuttaget ska anpassas till försäkringsavtalet. Härvid ska särskild hänsyn tas till försäkringstagarens rätt att återköpa och/eller flytta försäkringen. Uttaget får differentieras mellan olika typer och grupper av försäkringar. Val av avgiftsuttag ska göras med hänsyn tagen till skillnader i faktiska försäljningskostnader och övriga driftkostnader.

Försäkringsavtal bör upprättas så, att bolaget ges möjlighet att utöka sina avgiftsuttag om faktiska framtida driftkostnader och annullationsfrekvenser kräver detta.

B Riktlinjer för beräkning av försäkringstekniska avsättningar

Det totala behovet av försäkringstekniska avsättningar ska vid varje tidpunkt utgöra summan av de enligt efterföljande riktlinjer angivna försäkringstekniska avsättningarna. Vid beräkningen av avsättningarna ska tillämpas vedertagna aktuariella och statistiska metoder. Bolagets reservsättningspolicy ska följas vid beräkning av försäkringsteknisk avsättning.

Antagande om framtida ränta ska vara avvägt både med tanke på avtalad förmån och den ränta som medges av vid var tid gällande myndighetsföreskrift för beräkning av försäkringsteknisk avsättning.

B 1 Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättning för enskild försäkring ska utgöra det förväntade kapitalvärdet av bolagets framtida utgifter för försäkringsfall minus det förväntade kapitalvärdet av framtida löpande premier. Hänsyn bör även tas till avsättning för ej intjänad premie.

B 2 Avsättning för oreglerade skador

B 2 1 Fastställda försäkringsersättningar

Avsättning ska göras så snart bolaget fått kännedom om inträffat försäkringsfall. För förfallna ännu ej utbetalade belopp kan tillägg även göras för upplupen ränta. Röntan sätts utifrån referensräntan men varierar beroende på vad som orsakat dröjsmålet.

B 2 2 Kända skador avseende sjuk- och premiefrielseförsäkring

Beräkning av tillräcklig avsättning ska bygga på dels de kända beloppen, dels antagande om avveckling av sjukfall. Antagandet ska relateras till förväntad utveckling för det försäkrade beståndet och baseras på aktuell statistisk erfarenhet, normalt motsvarande aktuella antaganden vid premieberäkning för nytecknad affär. Hänsyn ska tas till den försäkrades aktuella ålder, åldern vid försäkringsfallets inträffande samt den försäkrades kön. Andra faktorer med inverkan på risken bör beaktas i den mån detta är genomförbart.

B 2 3 Okända skador

Avsättning ska göras enligt bolagets erfarenhet av vid varje bokslutstidpunkt inträffade men i efterhand rapporterade försäkringsfall. Därifrån bör dras ett belopp, motsvarande de upphörda försäkringsfall som enligt bolagets erfarenhet kan komma att rapporteras efter bokslutstidpunkten.

För riskförsäkringar utan sparande ska vid uppskattning av behövliga avsättningar särskild vikt läggas vid bolagets tidigare utbetalningserfarenhet. Även genomförda villkorsförändringar och andra förändringar som kan komma att påverka skadekostnaden ska beaktas.

B 2 4 Skadebehandlingskostnader

Särskild avsättning ska göras för de administrativa kostnader som uppkommer i samband med skadebehandling.

C Riktlinjer för återköp, belåning och flyttning av försäkringar

C 1 Princip för rätt till återköp, belåning och flyttning av försäkring

Av försäkringsavtalet ska framgå i vad mån rätt till återköp av försäkring, helt eller delvis och/eller flyttning av försäkring medges. Vid återköp av del av försäkring ska bolaget förbehålla sig rätten att i samma omfattning samtidigt förändra valt efterlevandeskydd.

C 1 1 Återköpsvärde

För varje försäkringsavtal ska ett tekniskt återköpsvärde bestämmas med ledning av de antaganden som används vid premiebestämningen. Vid behov görs en modifiering av antagandena på sätt som anses skäligt.

RisKFörsäkringar utan sparande har tekniskt återköpsvärde lika med noll.

Partiella återköp bör omfatta samma andel av försäkringens överskott som andelen av det tekniska återköpsvärdet.

C 1 2 Princip för bestämning av avgifter i samband med återköp eller flyttning av försäkrings värde

Bolaget ska förbehålla sig rätten att ta ut avgift vid återköp respektive flyttning. Syftet med avgiften ska vara att övrigt försäkringskollektiv på ett skäligt sätt ska hållas skadeslöst trots återköp/flytt, såväl avseende administrationskostnader som riskkostnader och möjligheter till framtida kapitalavkastning.

Avgifterna ska bestämmas med hänsyn till dels för avtalet ej intjänad anskaffningskostnad, dels den högre garantirisk bolaget stått med hänsyn till att den tid som försäkringskapitalet förvaltats blivit kortare än vad som ursprungligen avtalats. Även bolagets administrativa kostnader i samband med förändringen ska beaktas vid val av avgiftsnivå.

Vid tidpunkter med stor turbulens på marknaden eller då bolagets kollektiva konsolidering är låg kan en särskild avgift tas ut. Alternativt kan försäkringskapitalet sänkas med hjälp av en marknadsvärdesfaktor.

C 1 3 Princip för rätt att inflytta försäkrings värde

Bolaget kan mottaga försäkring som flyttats från annat försäkringsbolag. Uppdelning av inflyttad försäkrings värde görs mellan garanterat värde och överskott enligt tidigare fördelning eller tillämpad schablon.

C 1 4 Bolagets rätt till återköp

Bolaget förbehåller sig rätten att återköpa försäkring av ringa värde.

C 1 5 Flyttning inom koncernen

Vid flyttning av försäkrings värde inom koncernen kan bolaget reducera avgiftsuttaget.

C 2 Princip för rätt till belåning av försäkring

Nya livförsäkringslån meddelas ej. Av försäkringsavtalet ska framgå om rätt till belåning av försäkring finns. Sådana lån beviljas efter sedvanlig kreditprövning och erbjuds då av annat bolag inom Skandiakoncernen.

D Riktlinjer för fördelning av överskott till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade

Allt överskott som uppkommer inom försäkringsrörelsen ska återgå till försäkringstagarna i form av återbäring.

Två metoder för överskottsfördelning tillämpas, en för beståndet av försäkringar med inslag av sparande och en för beståndet av försäkringar utan inslag av sparande. Av försäkringsavtalet ska framgå principerna för hur försäkringen får del av bolagets försäkringstekniska överskott. Överskottsfördelningen följer en kontributionsmetod enligt beskrivningen nedan.

D 1 Försäkring med inslag av sparande, fördelning av överskott via retrospektivreserv

För försäkringar som innehåller ett inslag av sparande beräknas en eller flera retrospektivreserver (försäkringskapital) som innehåller både garanterat sparande och uppkommet överskott. Retrospektivreserver beräknas för varje försäkring och förräntas med återbäringsränta alternativt avkastningsränta. Vid beräkningen används bolagets faktiska erfarenhet av ränta, driftskostnader, beskattning, livslängd/dödlighet och sjuklighet. Viss utjämning får ske av de olika parametrarna. Även eventuella underskott ska beaktas vid beräkningen.

D 1 1 Princip för bestämning av ränta vid överskottsfördelning

Aktuell kollektiv konsolideringsgrad mäts genom att marknadsvärdet av de tillgångar som avser aktuellt försäkringsbestånd divideras med summan av samtliga retrospektivreserver. Vid beräkningen undantas retrospektivreserver som förräntas med avkastningsränta och motsvarande tillgångar. En framtida återbäringsränta på försäkringskapitalet fastställs enligt bolagets konsolideringspolicy:

Den kollektiva konsolideringsgraden bör ligga i intervallet 95% till 115%. En korrigering ska ske om den avviker, dvs understiger eller överstiger detta intervall. Om avvikelsen är bestående och är mindre än, eller lika med, 5% så bör korrigeringen göras inom 12 månader. Om avvikelsen är större än 5% ska korrigeringen göras snarast. Korrigeringen görs genom en engångsreallokering respektive allokering till de individuella försäkringskapitalen. Målet är att den kollektiva konsolideringsgraden därefter ligger 5%-enheter inom intervallet. Om den kollektiva konsolideringsgraden har varit lägre än 100% under mer än 36 månader så skall en reallokering upp till 105% ske snarast.

Räntan beräknas utifrån den aktuella riskfria räntan plus en korrigering med hänsyn till den kollektiva konsolideringsgraden. Denna korrigering utjämnas normalt över tre år. Då den kollektiva konsolideringsgraden överstiger 110% kan utjämningsperioden förkortas gradvis, dock aldrig till mindre än ett år. Om bolagets kapitalavkastning under de senaste 12 månaderna varit negativ så multipliceras den riskfria räntan med en bromsfaktor. Räntan skall inte tillåtas bli negativ.

Räntan omprövas varje månad. Räntans nivå samt eventuell allokering/reallokering beslutas av Skandia Livs VD i samråd med chefaktuarien.

Återbäringsrättan får differentieras mellan olika typer och grupper av försäkringar. Härvid ska även hänsyn tas dels till avtalad försäkringstid, dels till försäkringstagarens rätt att återköpa och/eller flytta försäkringen.

Avkastningsrättan fastställs månadsvis i efterskott och motsvarar den avkastning som tillgångarna motsvarande retrospektivreserv med avkastningsränta haft under månaden.

D 1 2 Form för tilldelning av överskott

Normalt sker tilldelning av återbäring i samband med utbetalning från försäkringen. Formen för tilldelning ska framgå av försäkringsavtalet. Tilldelning kan ske antingen genom beloppshöjning, vinstsamling eller genom premiereduktion. Vid vinstsamling betalas hela överskottet ut som återbäring när försäkringen upphör.

För försäkringsavtal under periodisk utbetalning bestäms storleken på den årliga tilldelade återbäringen genom att retrospektivreserven jämförs med en prognosreserv. Prognosreserven baseras på bolagets aktuella erfarenhet, dock med en mindre säkerhetsmarginal än vid premieberäkning, och får ändras även för försäkringar vars utbetalningstid påbörjats. Undantag är dock en del förmånsbestämda tjänstepensioner där det garanterade beloppet i stället uppräknas med valt index.

D 1 3 Överskott som andel i konsolideringsfond

Huvudregeln är att överskott ej tilldelas försäkringarna som återbäring förrän vid utbetalningstillfället. Fram till den tidpunkten är överskottsmedlen en del av bolagets konsolideringsfond och därmed en del av bolagets riskkapital.

D 1 4 Överskottsfond

För försäkringar tillhörande försäkringsavtal med överskottsfond gäller följande: För varje arbetsgivare och skatteklass upprättas en företagets överskottsfond av de medel som motsvarar försäkringarnas bidrag till uppkomna överskott. Överskottsfonden ingår i bolagets riskkapital men kan disponeras av företaget enligt fastställda regler. För äldre försäkringar betraktas överskottsfond som villkorad återbäring.

D 1 5 Garanterad återbäring

Inga produkter med rätt till framtida garanterad återbäring erbjuds av bolaget. Gamla försäkringar med sk tilldelad återbäring har kvar denna återbäring såsom garanterad.

D 2 Försäkringar utan inslag av sparande, fördelning av överskott

Försäkringar utan inslag av sparande har normalt premier som bestäms för ett år i taget. Detta är orsaken till att uppkommet överskott för dessa försäkringar fördelas kollektivt över försäkrat bestånd i form av tariffsänkning. Tariffutjämning ska göras över en följd av år.

E Riktlinjer för avgiven och mottagen återförsäkring

All återförsäkring, såväl avgiven som mottagen, ska följa gällande riskpolicy för koncernen och bolaget.

E 1 Avgiven återförsäkring

E 1 1 Principer för bestämmande av maximalt självbehåll

Bolaget får inte ikläda sig större ansvarighet än att vid varje räkenskapsårs början, den på året belöpande riskkostnaden för egen räkning i denna rörelse beräknas med en sannolikhet av högst 0,001 överstiga summan av:

1. den riskpremieintäkt för egen räkning inklusive säkerhetsbelastning, som i denna rörelse beräknas belöpa på räkenskapsåret,
2. 95% av uppsamlat överskott i denna rörelse,
3. den del av bolagets tekniska riskkapital som anses belöpa på denna rörelse samt
4. den del av bolagets aktiekapital som anses belöpa på denna rörelse.

Med tekniskt riskkapital avses i detta sammanhang 5% av bolagets överskottsmedel.

Ett katastrofskydd för den händelse att flera skador inträffar vid samma händelse bör finnas liksom ett återförsäkringsskydd för rena riskförsäkringar som överstiger vissa fastställda belopp.

E 1 2 Principer för val av återförsäkrare

Återförsäkring ska tecknas bland välrenommerade bolag med god security. Hänsyn ska tas till vilket bolag som erbjuder bäst villkor, både avseende pris och underwriting support.

E 1 3 Kostnad för pooling/fronting

Vid fastställande av pris och villkor rörande avgiven återförsäkring av försäkringar där Skandia Liv endast behåller en mycket liten andel ska hänsyn tas till myndigheternas solvenskrav.

E 2 Mottagen återförsäkring

Endast undantagsvis ska bolaget mottaga återförsäkring från annat försäkringsbolag. Tecknande av sådan återförsäkring ska vara till fördel för bolagets försäkringstagare och får inte annat än marginellt höja bolagets risknivå. Beslut om tecknande fattas av VD i samråd med chefaktuarien. Beslutet ska rapporteras till styrelsen. Intern återförsäkring från andra Skandiabolag skall alltid beslutas av styrelsen.

F Riktlinjer för hur soliditeten tillgodoses